

Lapin Kansa 22.7.2007

Viestintä Ylä-Lapin maakysymyksissä

Viitaten filmistä "Last Oyik" syntyneeseen lehtikirjoitteluun totean, että informaatio ja kommunikaatio ovat aina kuuluneet vallankäyttöön. Ilman tietoa ja viestintää synny myöskään vastarintaa eikä yhteiskunnallisia muutoksia.

Kaiken takana on ihmismieleen vaikuttaminen, sillä yhteiskunnan valtasuhteita voidaan rakentaa ja remontoida vain muuttamalla ihmisten ajatuksia. Kuten olemme huomanneet Lapin maanomistus tai metsien hakkuukiistasta, on Lapissa asuva väestö muuttanut radikaalisti tapaansa nähdä asiat ja alkanut ajatella itse ja toisin kuin saamelaiskäräjien poliittinen johto. Joten ei ole olemassa tällä hetkellä sellaista valtaa, joka voi sen enää pysäyttää.

Informaation ja kommunikaation rooli tulee aina vain tärkeämmäksi yhteiskunnassa, jossa viestintäkanavat kattavat kaikki tasot globaalista paikalliseen - ja paikallisesta globaaliin. Yhteiskunnallisia valtasuhteita luodaan yhä selvemmin viestinnän kautta.

Nyky-yhteiskunnassa politiikka on tullut täysin riippuvaiseksi tiedostusvälineistä. Myös saamelaispoliittiset kysymykset ja päätökset tuodaan medianäyttämölle, missä niille pyritään löytämään kansalaisten hyväksyntä - tai ainakin vähentämään vastustusta niitä kohtaan. On hyvä muistaa, että tiedostusvälineiden omat toimintaperiaatteet kontrolloivat samalla niiden kykyä vaikuttaa yleisöön. Keskinäinen kilpailu johtaa monipuolisuuteen ja jatkuviin pyrkimyksiin olla tietolähteenä vähintään yhtä luotettava kuin kilpailevat mediat. Minusta on ollut ilo havaita se, miten esimerkiksi Lapin Kansa on myös itse pyrkinyt huolehtimaan journalismin etiikasta.

Kun olen seurannut Lapin maakiistasta käytyä julkista keskustelua, voi todeta, että todellisuus ei ole enää maa-oikeusvaateiden alullepanijoiden hallinnassa. Saamelaiskäräjien kannalta maa-oikeuksiin vaateiden perusteena käytetyt tutkimukset ovat menettäneet luotettavuutensa, jota vaateiden esittäjät eivät ole osanneet ottaa huomioon. Lapin historiaan liittyvät tutkimukset ja tutkimuslaitosten toiminta on kehittynyt tavalla, joiden julkaisutoimintaa saamelaiskäräjät eivät voi enää säädellä ja kontrolloida. Syntyneitä ongelmia tuskin kykenevät enää ratkaisemaan ne, joiden mielestä kaikkien muiden harjoittama historian tutkimus on hyödytöntä ja tarpeetonta. Voidaankin sanoa, että hait ovat saartaneet tilanteen laivan. Saamelaiskäräjien vaateilta on tipahtanut pohja ja nyt tarvitaan luotettavia asiantuntijoista, jotka osaavat luotsata asiat oikealle tolalle.

Jouni Kitti
entinen saamelaispoliitikko